

Kontaktperson
Enheten för samhällsplanering
Minna Hatti
010-2241742
skane@lansstyrelsen.se

Åstorps kommun
sbf@astorp.se

Granskningsyttrande för ÖP 2021 – Översiktsplan för Åstorps kommun

Redogörelse för ärendet

Åstorps kommun har översänt *ÖP 2021 - översiktsplan för Åstorps kommun*, här hänvisad till som *ÖP2021*, till Länsstyrelsen för granskning enligt 3 kap. 7 § plan- och bygglagen SFS 2010:900, här hänvisad till som PBL. *ÖP2021* kommer att ersätta nu gällande översiktsplan (antagen 2012) samt *FÖP Söderåsen* (antagen 2002). Det tematiska tillägget för vindbruk, *Vindbruksplanen* (antagen 2013) fortsätter att gälla. Planeringshorisonten sträcker sig till år 2040.

Aktuella lagrum

Under granskningstiden ska länsstyrelsen enligt 3 kap.16 § PBL avge ett granskningsyttrande över planförslaget. Av detta yttrande ska det framgå om:

- förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB)
- förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm (MKN) enligt 5. kap MB inte följs,
- redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket MB (strandskyddsområde),
- sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
- en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Detta granskningsyttrande ska i enlighet med bestämmelserna i PBL redovisas tillsammans med den antagna översiktsplanen. Om länsstyrelsen inte har godtagit

översiktsplanen i en viss del, ska kommunen tydliggöra detta i den antagna översiktsplanen.

Länsstyrelsens samlade bedömning

Länsstyrelsen ser positivt på kommunens utvecklingsinriktning till år 2040 som fokuserar på utbyggnad i stationsorterna. *ÖP 2021* har en tydlig struktur som gör det lätt att ta till sig innehållet. Flera av Länsstyrelsens synpunkter och råd från samrådet har tillgodosetts, bland annat ställningstagande för pågående täktverksamheter. Handlingarna tar också upp vikten av proaktivt arbete för en hållbar masshantering samt beredskapsfrågor kring befintliga skyddsrum.

Länsstyrelsen menar dock fortsatt att kommunen hade behövt utveckla vägledningen för att *ÖP 2021* ska vara ett tillräckligt stöd vid kommande planläggning och prövningar. *ÖP 2021* behöver ge vägledning vid de eventuella intressekonflikter som kan uppstå mellan nya eller befintliga verksamhetsområden och nya eller befintliga bostadsområden.

I granskningshandlingen har några föreslagna utbyggnadsområden som presenterades i samrådet utgått, och några pekas istället ut som så kallade *utredningsområden*. Länsstyrelsen tar generellt inte ställning till områden som är utpekade som utredningsområden och tolkar dessa områden som sådana där frågan om lämplig markanvändning kvarstår. Länsstyrelsen lyfte i samrådet risk för påtaglig skada på riksintresse för kulturmiljövården för det område som nu kallas nr 18 i Nyvång. Eftersom det inte tydligt framgår om detta område kan tillkomma *inom* planperioden *eller efter* lämnar Länsstyrelsen synpunkter på det nedan.

Länsstyrelsen konstaterar att kommunen fortsatt pekar ut mark långt över det behov som kommunen behöver för att hantera bostadsförsörjningen inom planperioden. Handlingarna har kompletterats med en förtättningsanalys som anger att det finns goda förutsättningar att växa genom förtätning inom orterna. Dock redogörs inte hur många bostäder det kan handla om eller inom vilka områden förtätning är lämpligt. Det kvarstår att svara på då *ÖP 2021*:s uttalade strategi är att bostäder *i första hand* ska tillkomma genom förtätning, innan obebyggd mark tas i anspråk. *ÖP 2021* ger därför inte tillräcklig vägledning i frågan.

Länsstyrelsens övergripande ställningstaganden avseende skyldighet att lämna synpunkter enligt 3 kap.16 § PBL anges här i punktform:

- Riksintresse för kulturmiljövård *Nyvång [L 31]* kvarstår att hantera vid efterföljande planläggning, vid utbyggnad inom utredningsområde 18 finns risk för påtaglig skada.
- Riksintressen för kommunikationer, naturvård, friluftsliv och Natura 2000 kvarstår att hantera vid efterföljande planläggning.

- Frågan om miljö kvalitetsnormer för vatten innehålls kvarstår att pröva vid kommande planläggning och provningar.
- ÖP 2021 klargör inte *var* marken är lämplig för bebyggelse inom samtliga områden där ny och ändrad markanvändning föreslås. Dessa frågor kvarstår att hantera vid efterföljande planläggning.
- ÖP 2021 saknar också utpekad mark samt vägledning för att minska översvämningensrisken inom planperioden för såväl nya områden som befintlig bebyggelse.
- Frågan om människors hälsa och säkerhet avseende buller och risk kvarstår till kommande provningar och planläggning.
- Den mellankommunala samordningen avseende två verksamhetsområden som föreslås i angränsning till Bjuvs kommun kvarstår.

Länsstyrelsens synpunkter

Riksintressen

Riksintresse kommunikationer (3 kap. 8§ MB)

I avsnitt 5.1 om riksintressen framgår att vid exploatering i närheten av transportanläggningar av riksintresse får åtgärder inte påverka möjligheterna till drift, underhåll och framtida utveckling av dessa, och att dessa måste tas hänsyn till vid förtätning och ny exploatering. Länsstyrelsen menar dock att ÖP 2021 inte redovisar ett tillräckligt underlag för kommunens bedömning av att riksintressena inte riskerar att påverkas negativt av planförslaget. Prövningen av påverkan på riksintresset flyttas därför till kommande detaljplanprocesser, där även krav på placering och utformning av bebyggelsen som i så fall krävs ur risk- och bullersynpunkt behöver utredas. Behov av mark för drift och underhåll och klimatanpassning är andra frågor som också kvarstår.

Länsstyrelsen konstaterar att många föreslagna utbyggnadsområden för såväl bostäder som verksamheter i ÖP 2021 kan få en stor påverkan på omkringliggande järnvägar samt såväl statliga som kommunala vägar. ÖP 2021 anger att trafikutredningar ska tas fram för verksamhetsområdena, vilket Länsstyrelsen bekräftar behovet av. Samtidigt uppmanar Länsstyrelsen även kommunen att ta fram en *övergripande trafikplan* för att analysera trafikförsörjningen och åtgärder ur *ett helhetsperspektiv* för såväl utbyggnadsområden för verksamheter som för bostadsbebyggelse. Detta arbete bör göras i nära samarbete med Trafikverket. Exempelvis kan behov av passager under järnväg försvåra genomförande av utbyggnadsområden och försämrade förutsättningar för befintlig infrastruktur. En medveten hållning från kommunens sida är därför av största vikt.

Riksintresse för kulturmiljövården (3 kap. 6 § MB)

Länsstyrelsen menar att det är otydligt om utredningsområde 18 söder om Nyvång ska ses som en del av översiktsplanen. Området redovisas på markanvändningskartan men det är oklart om kommunen tagit ställning till lämplig markanvändning under planperioden. Länsstyrelsen ser risk för påtaglig skada på riksintresse Nyvång [L 31] om Nyvång i större grad byggs samman med Åstorps tätort och Västra Broby. Det är viktigt att Nyvång även i framtiden går att utläsa som ett eget samhälle för att kunna förstå platsens historia och dess riksintressanta värden.

Riksintresse för naturvård (3 kap. 6 § MB)

Länsstyrelsen konstaterar att riksintresse för naturvård Söderåsen med vattendrag och Jällabjär (N48) och Rönne ås dalgång, Ageröds mosse (N40) ligger inom de utpekade markanvändningarna *Natur och friluftsliv* och *Landsbygd*. Länsstyrelsen kan inte se att ÖP 2021 innehåller förhållningssätt eller riktlinjer som säkerställer riksintressenas värden vid kommande prövningar som kan bli aktuella i områdena. Det saknas t.ex. riktlinjer som vägleder för bygglovgivning och andra tillståndsprövningar. ÖP 2021 anger att framtagande av en ändring av översiktsplanen för Björnås (ÄÖP Björnås) säkerställer riksintressets värden. Länsstyrelsen menar att kommunen behöver omformulera detta så att det framgår att kommunen har för avsikt att ta fram ÄÖP Björnås för att i den förtydliga ställningstagande för säkerställande.

Riksintresse för friluftsliv (3 kap. 6 § MB)

Länsstyrelsen konstaterar att riksintresse för friluftsliv Söderåsen (FM 08), ligger inom de utpekade markanvändningarna *Natur och friluftsliv* och *Landsbygd*. Länsstyrelsen kan inte se att ÖP 2021 utöver detta innehåller förhållningssätt eller riktlinjer som säkerställer riksintressenas värden. Det saknas t.ex. riktlinjer som vägleder för bygglovgivning och andra tillståndsprövningar som kan antas ske inom dessa områden.

Riksintresse Natura 2000-områden (4 kap. 8 § MB)

Länsstyrelsen konstaterar att riksintresse Natura 2000-område Klöva Hallar ligger inom de utpekade markanvändningarna *Natur och friluftsliv*. ÖP 2021 saknar dock en beskrivning av bedömd påverkan på Natura 2000-området Klöva Hallar.

Risk för översvämning

Länsstyrelsen konstaterar att ÖP 2021 inte klargör var marken är lämplig för bebyggelse avseende risk för översvämning inom samtliga områden där ny och ändrad markanvändning föreslås. ÖP 2021 saknar också utpekad mark för att hantera översvämningensrisken idag och inom planperioden.

Ett flertal underlag ligger till grund för strategierna i *ÖP 2021*. Länsstyrelsen konstaterar dock att flödeskarteringar med klimatfaktor för vattendragen *Humblebäcken* och *Vege å* inte har utgjort underlag trots att dessa vattendrag ligger i anslutning till tätorter.

ÖP 2021 redovisar genom en lågpunktskartering med ytavrinning *var* kommunens utsatthet för översvämningsproblematik finns i befintlig bebyggd miljö. Handlingarna redovisar dock inte *hur* risken för översvämning i dessa områden kan minska eller upphöra, exempelvis finns i tätorterna Hyllinge och Åstorp flera instängda lågpunkter (rinnvägar) med befintlig bebyggd miljö, som Tingdal söder om Östra vägen i Åstorp, verksamhetsområdet Norra Vallgatan strax söder om Humlebäcken och Hyllinges sydvästra del mellan E4:an och Åstorpsvägen. Dessa områden riskerar att översvämmas både på grund av kraftiga regn men även vid höga vattenstånd i vattendragen. För dessa områden saknas riskanalys och åtgärdsförslag, vilket därför måste följas upp i kommande prövningar.

I *Dagvattenplan* (Åstorps kommun, 2016) redovisar kommunen några översvämningsrisker i den byggda miljön, pekar ut prioriterade områden och ger åtgärdsförslag. Länsstyrelsen konstaterar att denna redovisning saknas i *ÖP 2021*.

Miljö kvalitetsnormer (MKN) för vatten

Länsstyrelsen bedömer att *ÖP 2021* inte ger tillräcklig vägledning för hur vattenkvaliteten i kommunen kan förbättras. Då *ÖP 2021* inte anger vilka ytor som behövs för att säkerställa att MKN vatten innehålls kommer detta att behöva följas upp i kommande prövningar. *ÖP 2021* anger att dagvattenhantering i både befintlig och tillkommande bebyggelse ska följa kommunens *dagvattenpolicy* och *dagvattenplan* så att riktvärdena för föroreningshalter i kommunens *dagvattenplan* inte överskrids. Länsstyrelsen konstaterar att det i *dagvattenplan* finns prioriterade områden och åtgärder som inte har lyfts in i *ÖP 2021*.

Länsstyrelsen ser positivt på kommunens förslag i *ÖP 2021* att en kommunövergripande vattenförsörjningsplan bör tas fram som beskriver både nuvarande allmänna och enskilda dricksvattentillgångar och möjliga framtida förändringar och lyfter inrättande av vattenskyddsområden med lämpliga vattenskyddsföreskrifter som åtgärd för att dricksvattenförsörjningen till en högre grad kan säkras. Kommunens två vattentäkter, *Kvidinge* och *Åstorp samhälle*, omfattas idag av vattenskyddsområde. Länsstyrelsen menar att det är angeläget att belysa effekterna av eventuell exploatering inom vattenskyddsområden med hänsyn till miljö kvalitetsnormer men också för att säkerställa dricksvattenförsörjningen.

Länsstyrelsen hänvisar till *Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV)* att dricksvattenförsörjning i första hand är ett kommunalt ansvar. I LAV framgår av 6§

att det är kommunens skyldighet att ordna vattenförsörjning i ett större sammanhang om det behövs med hänsyn till människors hälsa eller miljön.

Vatten- och avloppsnätet i kommunen är ansträngt. Länsstyrelsen bekräftar det utredningsbehov avseende ledningskapacitet för spill- och dagvatten i samband med detaljplaneläggning, som *ÖP 2021* anger, det gäller exempelvis de flesta områden i Hyllinge (19, 22 och 23) samt för Södra industriområdet (6) och Centrum nordost (10) i Åstorp. Det är olämpligt att exploatera innan systemet är på plats med hänsyn till miljökvalitetsnormerna för vatten.

Miljökvalitetsnormer (MKN) för luft

Helsingborgs stad har tidigare haft överskridande av miljökvalitetsnormen för kvävedioxid i luft där en stor del av källan var biltrafiken. Här spelar inpendlingstrafik en roll. Länsstyrelsen saknar i *ÖP 2021* en redovisning av hur kommunen avser att skapa förutsättningar för att minska bilpendling från Åstorp till Helsingborg, för att minska risken att negativt påverka luftkvalitet. Läs även länsstyrelsens kommentar om behovet av helhetssyn i trafikförsörjning under rubriken *Riksintresse kommunikationer*.

Hälsa och säkerhet

Miljöfarliga verksamheter och risk för olyckor

Det framgår inte av *ÖP 2021* om det finns konflikter mellan föreslagna utbyggnadsområden och de befintliga miljöfarliga verksamheterna, vilka riskerna är samt hur stort uppmärksamhetsavstånd som är relevant att beakta vid planläggning av såväl förtätningsprojekt som utbyggnadsområden.

Det framgår att det finns *en* Seveso-klassad verksamhet i kommunen men det saknas redovisning i karta var denna och övriga miljöfarliga verksamheter är lokaliserade, och inte heller någon redovisning av hur verksamheternas omgivningspåverkan ser ut idag och på sikt samt vilka intressekonflikter som kan uppstå. Det går därför inte att utläsa var det eventuellt skulle kunna uppstå konflikter mellan befintliga verksamheter och nytillkommande bebyggelse. Särskilt viktigt att beakta är konsekvenserna av olyckor/allvarliga händelser som kan uppstå inom farliga verksamheter och Seveso-klassade verksamheter, både för befintlig och nytillkommande bebyggelse.

Buller

Länsstyrelsen saknar i *ÖP 2021* en redovisning av bullerbelastningen i de olika delområdena. I text beskrivs att bullerskyddsåtgärder kommer att krävas för vissa delområden, det framgår dock inte vilka nivåerna är idag och eller vad de bedöms bli under planperioden. Länsstyrelsen konstaterar att den översiktliga bullerkartan (s

108) är otydlig. Länsstyrelsen drar slutsatsen att stora delar av kommunen är mycket bullerutsatt, men kan inte uttyda om det enbart gäller vägbuller eller om också järnvägsbuller ingår. Länsstyrelsen konstaterar att bedömningar avseende flygbuller saknas. Sammantaget kan frågan om åtgärder för att hantera bullerstörningar kvarstå i kommande prövningar.

Dricksvattenförsörjning

Länsstyrelsen ser positivt på kommunens förslag i *ÖP 2021* att en kommunövergripande vattenförsörjningsplan bör tas fram. Länsstyrelsen menar att det är angeläget att belysa effekterna av eventuell exploatering inom vattenskyddsområden för att säkerställa dricksvattenförsörjningen. Se också under rubriken *Miljö kvalitetsnormer (MKN) för vatten*.

Mellankommunala frågor

Länsstyrelsen konstaterar att två verksamhetsområden föreslås i angränsning till Bjuvs kommun. Genomförande av dessa områden är beroende av samsyn med Bjuvs kommun vad gäller bland annat anslutningar. Frågan om kommunal samordning avseende dessa områden kvarstår till kommande prövningar.

Remisshantering

Länsstyrelsen har i aktuellt ärende hört följande myndigheter. Observera att detta granskningsyttrande endast tar upp frågor kopplade till Länsstyrelsens prövningsgrunder enligt 3 kap. 16 § PBL.

- Försvarsmakten (avstått)
- Skogsstyrelsen (synpunkter inkommit)
- Post och Telestyrelsen
- Statens geotekniska institut (ingen erinran)
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (avstått)
- Svenska Kraftnät (synpunkter inkommit)
- Statens geologiska undersökning (inga synpunkter)
- Trafikverket (synpunkter inkommit)

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Ola Melin med planhandläggare Minna Hatti som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsarkitekt och enhetschef Hanne Romanus medverkat.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.